

Serena Evda Militaru

Judecător la Curtea de Apel București

Ionuț Militaru

Judecător la Curtea de Apel București

Teste-grilă de drept procesual civil

– cu explicații ale variantelor de răspuns –

Examen de licență, admitere în profesie,
definitivat sau promovare

Ediția a 5-a, revizuită și adăugită

Model de abordare a unei grile

Grilele sunt realizate în sistem semi-deschis: trei variante, cel puțin un răspuns corect, maxim două răspunsuri corecte.

Se aplică legislația în vigoare la data de 30 iulie 2021.

Enunțul (cerința) grilei, premisa de la care se pornește analiza

Variantele de răspuns, care trebuie unite cu cerința pentru a forma împreună o structură logică și corectă din punct de vedere al problemei de fapt și de drept analizate.

1. Poate fi revizuită hotărârea prin care instanța:

- A. a dispus obligarea pârâtului să desființeze construcția, deși reclamantul a solicitat să se constate dreptul său de proprietate asupra construcției respective, în baza accesiunii imobiliare artificiale, cu plata despăgubirilor către pârât;
- B. nu s-a pronunțat asupra excepției de necompetență;
- C. a acordat mai puțin decât s-a cerut, în sensul că a admis în parte acțiunea formulată.

Afirmație corectă

Poate fi revizuită hotărârea prin care instanța a dispus obligarea pârâtului să desființeze construcția, deși reclamantul a solicitat să se constate dreptul său de proprietate asupra construcției respective, în baza accesiunii imobiliare artificiale, cu plata despăgubirilor către pârât.

Afirmație greșită

Poate fi revizuită hotărârea prin care instanța nu s-a pronunțat asupra excepției de necompetență.

Afirmație greșită

Poate fi revizuită hotărârea prin care instanța a acordat mai puțin decât s-a cerut, în sensul că a admis în parte acțiunea formulată.

Acolo unde este cazul, se poate verifica sursa grilei sau a ideii de la care grila a fost concepută de autori.

Verificarea textului de lege

Argumente privind varianta corectă

Argumente privind varianta greșită

Explicații ale variantelor de răspuns:

1. A.

[Sursă: Concurs de admitere INM – 25 august 2011]
Potrivit art. 509 alin. (1) pct. 1 NCPC, revizuirea unei hotărâri pronunțate asupra fondului sau care evocă fondul poate fi cerută dacă s-a pronunțat asupra unor lucruri care nu s-au cerut [*extra petita*] sau nu s-a pronunțat asupra unui lucru cerut [*minus petita*] ori s-a dat mai mult decât s-a cerut [*plus petita*].

Constituie caz de *extra petita* atunci când instanța se pronunță asupra unor lucruri care nu s-au cerut, acordând *altceva* decât s-a cerut, cum este cazul din **varianta corectă A.**, când instanța, *nesocotind principiul disponibilității* [art. 9 alin. (2), art. 22 alin. (6) și art. 397 alin. (1) NCPC], care guvernează procesul civil, a dispus obligarea pârâtului să desființeze construcția, deși reclamantul a solicitat să se constate dreptul său de proprietate asupra construcției respective, în baza accesii imobiliare artificiale, cu plata despăgubirilor către pârât. Instanța trebuia să se pronunțe asupra cererii reclamantului așa cum a fost formulată, admitând-o, dacă reținea că este întemeiată, sau respingând-o, dacă cererea era neîntemeiată, iar nu să se pronunțe asupra unei cereri pe care reclamantul nu a formulat-o, chiar dacă aprecia că, în concret, ar fi fost „preferabil” sau mai potrivit cu interesele sale ca reclamantul să fi formulat o altă acțiune.

Constituie caz de *minus petita* situația în care instanța omite să se pronunțe asupra unei cereri formulate de părți. Cu toate acestea, nu trebuie confundată omisiunea instanței de a se pronunța asupra unui capăt de cerere cu respingerea, totală sau parțială, a unei cereri. În cazul în care „a admis în parte acțiunea formulată”, cum rezultă din **varianta C.**, înseamnă că instanța s-a pronunțat în sensul respingerii pretențiilor ce exced părții admise. Instanța are obligația doar să se „pronunțe” asupra capătului de cerere formulat, fie în sensul admiterii, fie în sensul respingerii, iar partea nu are acces la calea extraordinară a revizuirii întemeiată pe motivul prevăzut de pct. 1 numai pentru că este nemulțumită de soluția primită.

Este adevărat că prima parte a **variantei C.** are o exprimare aparent înșelătoare, în sensul că instanța „a acordat mai puțin decât s-a cerut”. Este important ca enunțul și variantele de răspuns să fie citite până la capăt, iar nu fragmentar, reținându-se înțelesul care

rezultă din întregul lor conținut. Nici împrejurarea că instanța a omis să se pronunțe asupra excepției de neкомпetență nu reprezintă un veritabil caz de *minus petita*. Pentru a fi incident acest motiv de revizuire, în oricare dintre formele sale, *extra, plus sau minus* trebuie să privească *petitul (obiectul) cererilor formulate de părți*, indiferent de caracterul lor principal, incidental, adițional sau accesoriu, iar *nu apărările* formulate de părți pe parcursul soluționării cauzei sub forma excepțiilor invocate sau a probelor solicitate. Nepronunțarea asupra excepției de neкомпetență reprezintă o greșeală de judecată care poate fi îndreptată prin alte mijloace procesuale. Prin urmare, și **varianta B.** este eronată.

A se vedea G. BOROI (coord.), *Noul Cod de procedură civilă. Comentariu pe articole. Art. 456-1134, vol. II*, ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, București, 2016, p. 194; V.M. CIOBANU, M. NICOLAE (coord.), *Noul Cod de procedură civilă comentat și adnotat. Art. 1-526, vol. I*, ed. a 2-a, Ed. Universul Juridic, București, 2016, p. 1410-1412; M. TĂBÂRCĂ, *Drept procesual civil. Teoria generală, vol. I*, ed. a 2-a, Ed. Solomon, București, 2017, p. 81.

Consultarea
doctrinei de
specialitate

SUGESTIE:
Evidențiați acești
marcatori în grila
pe care o analizați,
prin subliniere,
încercuire etc.

Marcatori ce influențează raționamentul logic:

✓ **Adverbe de negație („nu”)** – când adverbul este folosit atât în enunț, cât și în variantele de răspuns, negațiile se anulează reciproc (dubla negație înseamnă afirmație);

✓ **Adverbe de restricție („numai”, „decât”, „doar”)** – indică exclusivitatea, limitând cazurile vizate de enunț sau de varianta de răspuns, cu ignorarea altor cazuri, posibil chiar dintre cele menționate în celelalte variante de răspuns;

✓ **Adverbe de frecvență („întotdeauna”, „oricând”)** – marchează constanța, uniformitatea, fără a mai permite excepția;

✓ **Locuțiuni adverbiale de frecvență („în toate cazurile”, „în toate ipotezele”, „în orice situație”)** – marchează constanța, uniformitatea, iar răspunsul capătă un sens exhaustiv și, în această formulare, exclude posibilitatea existenței unei excepții;

SUGESTIE:
Analizați cu atenție
efectul acestora
asupra propoziției
sau frazei

✓ **Locuțiuni adverbiale de mod („în principiu”, „de regulă”)** – sunt folosite pentru a marca generalitatea răspunsului, indicând că este posibil să existe o excepție (contrar adverbilor sau locuțiunilor adverbiale care conferă un sens exhaustiv răspunsului); folosirea acestui marcator face ca răspunsul să fie greșit când conține o excepție (corectă privită individual), dar transformată în regulă;

✓ **Locuțiuni adverbiale de comparație („spre deosebire de”)** – introduce o comparație între două categorii, iar varianta de răspuns corectă trebuie să cuprindă o trăsătură specifică celei de-a doua categorii, însă nu și primeia (dacă trăsătura din varianta de răspuns este comună ambelor categorii, ea este greșită; totodată, ea este greșită și dacă trăsătura nu este specifică niciuneia dintre cele două categorii sau dacă este specifică numai primeia);

✓ **Pronume nehotărâte („orice”, „oricare”)** – conferă răspunsului un caracter absolut, fără excepție;

✓ **Conjunții copulative („și”, „nici”)** – impun ca ambele afirmații / negații din varianta de răspuns să fie corecte cumulativ raportat la cerința din enunț;

✓ **Conjunții disjunctive („sau”, „ori”, „fie”)** – impun ca ambele afirmații / negații din varianta de răspuns să fie corecte alternativ raportat la cerința din enunț;

✓ **Conjunții sau locuțiuni subordonatoare („dacă”, „pentru că”, „deoarece”, „fiindcă”, „din cauză că”)** – raportul de subordonare se stabilește între o propoziție principală (regentă) și o subordonată, care constituie o justificare a celei dintâi.

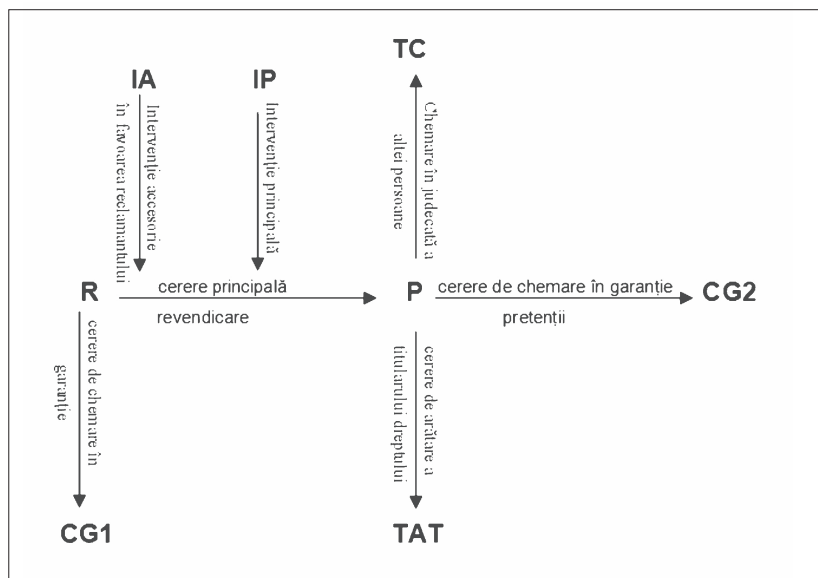
Model de abordare a unei spețe

Cu titlu de noutate pentru această ediție, spețele prezentate au un grad variat de dificultate și sunt însoțite de **scurte indicații pentru soluționare**, fiind concepute pentru a ajuta la dezvoltarea simțului practic sau critic, precum și a capacității de sinteză și de expunere a argumentelor în susținerea sau în combaterea unei soluții.

Titlul fiecărei spețe cuprinde referiri la tematica vizată, cuvintele-cheie sintetizând problema de drept asupra căreia trebuie manifestată o atenție deosebită.

Înainte de a lectura **cuprinsul speței**, este preferabil a se arunca o privire asupra **întrebărilor**, astfel încât prin parcurgerea acestora să se identifice cât mai multe detalii necesare unui răspuns corect și cât mai bine argumentat.

Primul pas în abordarea speței constă în **identificarea elementelor acțiunii civile**: părți, obiect și cauză. Dacă **situația de fapt** este foarte complicată, cu un cadru procesual complex, este recomandabil a se realiza o **schită** a fiecărui segment procesual (cererea principală, cereri incidentale etc., cu specificarea părților), precum în exemplul din figura următoare.

În cazul în care s-au acordat mai multe termene de judecată sau au existat mai multe momente procesuale în funcție de care trebuie îndeplinite actele de

procedură, se vor evidenția în cuprinsul speței sau separat, într-un „**desfășurător**” al întregului parcurs procesual.

16.06.2021	–	Termenul pentru depunerea întâmpinării	
18.06.2021	–	Depunerea întâmpinării	=> Decădere
23.06.2021	–	Primul termen de judecată – Excepția necompetenței teritoriale relative	=> Decădere
01.07.2021	–	Data depunerii cererii reconvenționale etc.	=> Decădere

Atunci când se solicită **identificarea neregularităților procedurale**, trebuie lecturat cu atenție fiecare paragraf, fiecare cuvânt sau semn de punctuație care ar putea schimba sensul frazei, iar analiza nu se limitează la datele cuprinse în speță, unele nereguli putând consta tocmai în omisiuni ale instanței de judecată, ceea ce presupune indicarea unor date care *nu* se regăsesc în speță.

Dacă a fost descoperită o neregularitate procedurală, indicarea ei nu este suficientă pentru a presupune că nu mai trebuie indicate alte neregularități, subsecvente, rezultate din cea dintâi.

Întrebările de teorie trebuie să primească un răspuns complet, prin raportare la dispozițiile legale și la doctrina de specialitate, fiind numai ocazionate de problema de drept din speță, și nu limitate la aceasta.

Trebuie verificat ca **soluția instanței** să privească elementele acțiunii și raporturile procesuale create prin fiecare tip de cerere. Spre exemplu, cauza acțiunii nu poate fi modificată de instanța de judecată (nulitatea unui act juridic civil pentru lipsa totală a consimțământului înlocuită cu lipsa discernământului), cererea de chemare în garanție formulată de pârât nu poate avea ca efect stabilirea unor drepturi ale reclamantului direct împotriva chematului în garanție etc.

Motivarea soluției instanței presupune cunoașterea și expunerea unor elemente de drept substanțial, nu numai a celor din materia dreptului procesual civil.

TITLUL II. CĂILE DE ATAC (ART. 456-513)

Capitolul I. Dispoziții generale (art. 456-465)

1002. Principiul neînrautățirii situației părții în propria cale de atac:

A. operează în cazul în care procurorul exercită calea de atac în exercitarea atribuțiilor sale;

B. poate produce efecte și asupra persoanelor care nu au declarat calea de atac;

C. este aplicabil exclusiv în etapa judecării căii de atac, nu și în ceea ce privește rejudecarea după admiterea apelului.

1003. Sunt căi extraordinare de atac:

A. apelul, recursul, contestația în anulare și revizuirea;

B. recursul, recursul în interesul legii, contestația în anulare și revizuirea;

C. recursul, contestația în anulare și revizuirea.

1004. Este o cale extraordinară de atac:

A. contestația privind tergiversarea procesului;

B. contestația în anulare;

C. sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

1005. Dacă partea interesată exercită calea de atac a apelului peste termenul legal, în considerarea mențiunii inexacte din cuprinsul hotărârii care se atacă, cu privire la durata termenului:

A. de la data comunicării hotărârii prin care apelul a fost respins ca tardiv, începe să curgă termenul prevăzut de lege pentru exercitarea căii de atac;

B. partea va fi repusă din oficiu în termenul pentru exercitarea apelului,

dacă a respectat termenul prevăzut în hotărâre;

C. repunerea în termen se poate dispune doar dacă partea invocă împrejurarea mențiunii inexacte drept motiv temeinic justificat.

1006. Dacă partea interesată exercită o cale de atac neprevăzută de lege, diferită de cea corect menționată în dispozitivul hotărârii atacate, instanța de control judiciar:

A. va respinge întotdeauna ca inadmisibilă calea de atac neprevăzută de lege, potrivit art. 457 alin. (1) NCPC;

B. va califica în mod corect calea de atac, prin aplicarea dispozițiilor art. 152 raportat la art. 22 alin. (4) NCPC, atunci când cererea conține suficiente elemente care să permită acest lucru, iar părțile interpelate au lăsat această măsură la aprecierea instanței;

C. va pune în vedere părți interesate, chiar dacă aceasta insistă în denumirea dată inițial căii de atac, să depună cerere precizatoare privind motivele corespunzătoare căii de atac prevăzute de lege în virtutea obligației judecătorului de a stăruie, prin toate mijloacele legale, pentru a preveni orice greșeală privind aflarea adevărului în cauză, pe baza stabilirii faptelor și prin aplicarea corectă a legii, în scopul pronunțării unei hotărâri temeinice și legale.

1007. Căile de atac pot fi exercitate:

A. de orice persoană care justifică un interes;

B. de creditorul a cărui creanță este certă și exigibilă, atunci când debitorul, în prejudiciul său, refuză sau neglijează să le exercite, cu excepția acțiunilor strâns legate de persoana debitorului;

C. de intervenientul accesoriu care justifică un interes propriu, chiar dacă partea pentru care a intervenit nu a exercitat calea de atac.

1008. Căile de atac pot fi exercitate:

A. de oricare dintre părțile aflate în proces care urmăresc stabilirea soluției definitive în fața instanței de control judiciar;

B. numai de părțile aflate în proces care justifică un interes;

C. de acele organe sau persoane care au, potrivit legii, acest drept.

1009. O hotărâre susceptibilă de apel poate fi atacată direct cu recurs pentru încălcarea sau aplicarea greșită a normelor de drept material:

A. numai dacă hotărârea era susceptibilă și de apel, și de recurs;

B. la instanța care ar fi fost competentă să judece apelul;

C. numai dacă părțile consimt expres, prin înscris autentic sau prin declarație verbală, dată în fața instanței de recurs cu ocazia dezbaterilor și consemnată într-un proces-verbal.

1010. Nu poate face obiectul niciunei căi de atac:

A. încheierea prin care instanța s-a pronunțat asupra excepției de conexitate;

B. măsura trimiterii recursului la completul cel dintâi investit, în cazul în care împotriva aceleiași hotărâri s-au formulat mai multe recursuri;

C. măsura repartizării judecătorilor în secții sau pe complete.

1011. În cazul în care, prin aceeași hotărâre, au fost soluționate mai multe cereri principale, dintre care unele sunt supuse apelului, iar altele recursului, hotărârea, în întregul ei, este supusă:

A. numai apelului;

B. apelului, iar hotărârea dată în apel este supusă recursului;

C. numai recursului.

1012. În cazul în care, prin aceeași hotărâre, a fost soluționată o cerere principală supusă numai apelului și o cerere accesorie având ca obiect obligarea pârâtului la plata de cheltuieli de judecată în cuantum de 220.000 de lei, hotărârea, în întregul ei, este supusă:

A. numai apelului;

B. apelului, iar hotărârea dată în apel este supusă recursului;

C. numai recursului.

1013. În cazul în care, prin aceeași hotărâre, a fost soluționată o cerere principală care nu este supusă nici apelului și nici recursului, iar prin cererea de chemare în garanție s-a dispus obligarea reclamantului la plata sumei de 1.100.000 de lei, cu titlu de despăgubiri civile:

A. hotărârea, în întregul ei, este supusă numai recursului;

B. soluția cu privire la cererea de chemare în garanție este supusă apelului și, subsecvent, recursului;

C. hotărârea, în întregul ei, este supusă apelului, iar hotărârea dată în apel este supusă recursului.

1014. În cazul în care, prin aceeași hotărâre, a fost soluționată o cerere principală supusă recursului și o cerere incidentală supusă numai apelului, hotărârea, în întregul ei, este supusă:

A. numai apelului;

B. apelului, iar hotărârea dată în apel este supusă recursului;

C. numai recursului.

1015. Dacă în dispozitiv este menționat că sentința este supusă apelului în termen de 30 de zile de la comunicare,

în condițiile în care legea prevede calea de atac a apelului în termen de 7 zile de la comunicare, atunci instanța de apel:

A. va dispune comunicarea apelului, chiar dacă a fost formulat în termen de 10 zile de la comunicare și partea, anterior, achiesase condiționat la hotărârea primei instanțe, cu acceptarea expresă a părții adverse;

B. nu va respinge ca tardiv apelul declarat în 10 zile de la comunicare de către parte, chiar dacă aceasta nu a formulat cerere de repunere în termenul de apel, reținând din oficiu că eroarea aparține instanței de fond, astfel că partea nu trebuie să fie sancționată prin respingerea căii de atac;

C. respingând ca tardiv apelul declarat în 10 zile de la comunicare de către parte, în considerarea mențiunii inexacte din cuprinsul sentinței, va dispune comunicarea hotărârii, iar de la data comunicării va începe să curgă un nou termen pentru exercitarea căii de atac.

1016. În ipoteza în care partea exercită o cale de atac neprevăzută de lege, instanța de control judiciar:

A. atunci când nu a procedat la recalificarea ei printr-o încheiere interlocutorie, va respinge ca inadmisibilă calea de atac neprevăzută de lege, formulată de parte conform cu mențiunea greșită din dispozitivul hotărârii atacate;

B. va respinge ca inadmisibilă calea de atac neprevăzută de lege și care

diferă de cea corect menționată în dispozitivul hotărârii atacate, în măsura în care aceasta nu poate fi calificată prin aplicarea dispozițiilor art. 152 raportat la art. 22 alin. (4) NCPC;

C. va constata admisibilitatea căii de atac atunci când partea, conform principiului disponibilității, își modifică cererea introductivă la primul termen în fața instanței de control judiciar, astfel încât calea de atac să corespundă noului obiect al procesului.

1017. Într-un proces având ca obiect o revendicare mobilă, în care prima instanță a admis cererea de chemare în judecată și a respins ca neîntemeiată cererea de intervenție principală, prin care intervenientul a pretins pentru sine dreptul dedus judecării, dar a admis și cererea de chemare în garanție formulată de intervenientul principal, pot declara apel principal, în condițiile legii:

A. reclamantul, împotriva soluției de admitere a cererii de chemare în garanție;

B. pârâtul și chematul în garanție, atât împotriva soluției de admitere a cererii principale, cât și împotriva soluției de admitere a cererii de chemare în garanție;

C. intervenientul principal, împotriva soluției de respingere a cererii de intervenție voluntară, dar și împotriva soluției de admitere a cererii principale.

Capitolul II. Apelul (art. 466-482)

1018. Instanța de apel este îndreptățită să:

A. anuleze apelul ca nemotivat;

B. admită apelul și să schimbe, în tot sau în parte, hotărârea atacată;

C. respingă apelul ca nedovedit.

1019. Termenul de apel începe să curgă:

A. pentru procuror, de la data pronunțării hotărârii de primă instanță, în toate cazurile;

răspunderii civile delictuale, ca orice drept subiectiv civil, este susceptibil de a fi exercitat abuziv, astfel că instanța poate reduce motivat cuantumul cheltuielilor de judecată, în condițiile legii. Între partea care a câștigat procesul și avocatul care a reprezentat-o, hotărârea instanței de reducere a onorariului nu produce efecte, astfel cum prevede art. 451 alin. (2) teza finală NCPC.

1000. A.

A se vedea Decizia nr. 8/2016 (publicată în M. Of. nr. 480 din 28 iunie 2016), prin care Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul competent să judece recursul în interesul legii, a admis recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și a stabilit: *„În interpretarea și aplicarea art. 2 alin. (1) și art. 7 lit. a) din Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești, republicată, cu modificările și completările ulterioare, raportat la art. 460 alin. (1), art. 246 alin. (1) și (3) și art. 274 alin. (1) CPC 1865, în prezent art. 790 alin. (1), art. 406 alin. (1) și (3) și art. 453 alin. (1) NCPC, executorul judecătoresc nu poate fi obligat la plata cheltuielilor de judecată, în situația în care acesta a renunțat la cererea de validare a popririi ori cererea a fost respinsă de instanță, ca urmare a îndeplinirii obligațiilor de către terțul poprit sau de către debitor”*.

1001. B.

A se vedea dispozițiile art. 453 NCPC și Decizia nr. 59/2017 (publicată în M. Of. nr. 871 din 6 noiembrie 2017), prin care Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, a admis sesizarea formulată de Tribunalul București, Secția a V-a civilă, și a stabilit: *„În cauzele având ca obiect obligarea pârâtului la suportarea pretenției constând în cheltuielile de judecată generate de un alt litigiu soluționat definitiv, dispozițiile art. 453 alin. (1) NCPC rămân aplicabile”*.

TITLUL II. CĂILE DE ATAC (ART. 456-513)

Capitolul I. Dispoziții generale (art. 456-465)

1002. B.

[Sursă: Concursul de promovare a magistraților în funcții de execuție – 8 mai 2011] În ceea ce privește **varianta A.**, procurorul exercită calea de atac în calitate de participant la procesul civil, conform art. 92 NCPC, astfel că nu se poate vorbi despre agravarea propriei situații.

Pentru **varianta B.**, singura corectă, a se vedea art. 477 alin. (2) NCPC.

Pentru **varianta C.**, a se vedea art. 481 și art. 502 NCPC. Deși în materia apelului nu există o dispoziție explicită precum cea din materia recursului, în sensul că principiul neînrăutățirii situației în propria cale de atac este aplicabil și la rejudecarea procesului după desființarea hotărârii, concluzia se desprinde din analiza art. 481 NCPC, care pune accent pe situația stabilită prin hotărârea atacată, iar rejudecarea este un remediu obținut prin efectul căii de atac, care nu

îi poate crea o situație mai rea. În plus, derogările permise de articolul menționat sunt cele în care apelantul consimte expres la aceasta sau în cazurile anume prevăzute de lege (spre exemplu, art. 432 teza finală NCPC), dar varianta de răspuns nu conține împrejurări de fapt care să poată fi încadrate în aceste situații de excepție.

1003. C.

A se vedea enumerarea limitativă din art. 456 NCPC.

1004. B.

A se vedea enumerarea limitativă din art. 456 NCPC.

1005. B.

A se vedea art. 457 alin. (2) NCPC, care se referă la mențiunea inexactă atât cu privire la calea de atac deschisă contra hotărârii, cât și cu privire la termenul pentru exercitarea căii de atac respective; în literatura de specialitate s-a apreciat că repunerea în termen din oficiu va opera atât în situația în care se constată că instanța a cărei hotărâre este atacată a indicat în mod greșit *o altă durată a termenului* de exercitare a căii de atac decât cea prevăzută de lege, cât și în cazul în care instanța, deși a indicat în mod corect durata prevăzută de lege pentru termenul de exercitare a căii de atac, totuși, a indicat greșit *momentul de la care începe să curgă* acest termen (G. BOROI, M. STANCU, *Drept procesual civil*, ed. a 5-a, Ed. Hamangiu, București, 2020, p. 393; T.C. BRICIU, M. STANCU, C.C. DINU, GH.-L. ZIDARU, P. POP, *Comentarii asupra modificării noului Cod de procedură civilă prin Legea nr. 310/2018. Între dorința de funcționalitate și tendința de restaurație*, www.juridice.ro, 8 februarie 2019). Repunerea în termen este reglementată cu caracter general de art. 186 NCPC, iar cazul special de repunere din oficiu în termen pentru situația indicată în speță este prevăzut de art. 457 alin. (2) NCPC.

A se vedea Decizia nr. 19/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul competent să judece recursul în interesul legii (M. Of. nr. 103 din 6 februarie 2017), prin care s-a stabilit că: „*Dispozițiile art. 457 alin. (4) NCPC nu sunt aplicabile dacă partea exercită o cale de atac neprevăzută de lege, diferită de cea corect menționată în dispozitivul hotărârii atacate. În ipoteza în care partea exercită o cale de atac neprevăzută de lege, diferită de cea corect menționată în dispozitivul hotărârii atacate, instanța de control judiciar va respinge ca inadmisibilă calea de atac neprevăzută de lege, potrivit art. 457 alin. (1) NCPC, în măsura în care aceasta nu poate fi calificată prin aplicarea dispozițiilor art. 152 raportat la art. 22 alin. (4) NCPC*”.

Partea nu este repusă în termen din oficiu în toate cazurile în care dispozitivul hotărârii atacate cuprinde o mențiune eronată în privința termenului, ci numai în acelea în care a declarat calea de atac cu încălcarea termenului legal, dar cu respectarea termenului inserat eronat în cuprinsul dispozitivului hotărârii atacate. În situația în care partea a declarat calea de atac cu depășirea termenului inserat eronat în hotărârea judecătorească atacată, soluția ce se impune a fi pronunțată de către instanța de control judiciar este aceea de admitere a excepției

tardivității declarării căii de atac. Această repunere în termen din oficiu va fi pusă în discuția contradictorie a părților la momentul la care partea adversă ar invoca excepția tardivității exercitării căii de atac. Instanța de control judiciar nu are niciun motiv să invoce din oficiu această excepție procesuală, din moment ce este obligată să repună partea în termen, caz în care și-ar respinge propria excepție invocată. În ipoteza dată, instanța de control judiciar va respinge, ca neîntemeiată, excepția tardivității declarării căii de atac, invocată de intimat, având în vedere că partea, deși nu a declarat calea de atac cu observarea termenului legal, a respectat întocmai termenul inserat eronat în cuprinsul dispozitivului hotărârii atacate, astfel încât, raportat la art. 457 alin. (2) teza a II-a NCPC, este repusă din oficiu în termenul legal [G. BOROI, D.N. THEOHARI, *Sinteza principalelor modificări și completări aduse Codului de procedură civilă prin Legea nr. 310/2018*, în Codul de procedură civilă și 12 legi uzuale (ediție actualizată la 3 ianuarie 2019), Ed. Hamangiu, București, 2019, p. XXXVIII].

1006. B.

Chiar dacă Decizia nr. 19/2016, citată la **grila anterioară**, a fost pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul competent să judece recursul în interesul legii, înainte de modificarea art. 457 alin. (2) NCPC prin Legea nr. 310/2018 (publicată în M. Of. nr. 1074 din 18 decembrie 2018), dezlegarea dată problemei de drept judecate își menține valabilitatea.

Varianta A. este greșită, deoarece este *incompletă* și nu permite nicio excepție ori derogare (prin folosirea adverbului „întotdeauna”). Astfel, în temeiul art. 457 alin. (3) NCPC, instanța va respinge ca inadmisibilă calea de atac neprevăzută de lege, însă dacă ea a fost exercitată de partea interesată *în considerarea mențiunii inexacte din cuprinsul hotărârii cu privire la calea de atac*, hotărârea pronunțată de instanța de control judiciar va fi comunicată, din oficiu, tuturor părților care au luat parte la judecata în care s-a pronunțat hotărârea atacată, iar de la data comunicării începe să curgă, *dacă este cazul*, termenul pentru exercitarea căii de atac *prevăzute de lege*. Altfel spus, dacă partea a exercitat în mod greșit apelul în considerarea mențiunii inexacte din cuprinsul hotărârii în sensul că aceasta poate fi apelată, apelul urmează să fie respins ca inadmisibil, iar de la data comunicării hotărârii de respingere a apelului ca inadmisibil începe să curgă termenul pentru exercitarea recursului, *însă numai dacă această cale de atac este prevăzută de lege*. Dacă hotărârea era (oricum) definitivă, greșeala inițială a instanței nu îi deschide părții calea recursului.

Și **varianta C.** este greșită din mai multe perspective. Pe de o parte, dacă partea interesată insistă în denumirea dată inițial căii de atac, judecătorul nu poate încălca principiul disponibilității și obliga partea să indice motivele corespunzătoare căii de atac prevăzute de lege. Pe de altă parte, calificarea sau recalificarea căii de atac reprezintă un aspect de legalitate, iar nu (și) de temeinicie, cum rezultă din varianta de răspuns.

Varianta B. este singura corectă și completă, prin indicarea ipotezei în care se găsește partea – exercitarea unei căi de atac în pofida mențiunii corecte din dispozitivul hotărârii atacate [de vreme ce face referire la „calificarea” căii de atac] și incidența celor două condiții pentru aplicarea dispozițiilor art. 152

raportat la art. 22 alin. (4) NCPC – cererea să conțină suficiente elemente care să permită calificarea, iar părțile interpellate să lase această măsură la aprecierea instanței.

În considerentele Deciziei nr. 19/2016 s-a făcut o amplă și interesantă clarificare terminologică, în sensul că „(...) *recalificarea* căii de atac este operațiunea pe care o face instanța sesizată, prin raportare la o *calificare inexactă, făcută tot de către o instanță de judecată, în cuprinsul hotărârii atacate*, iar nu de către *parte* în cuprinsul căii de atac formulate. În acest din urmă caz nu are loc o recalificare a căii de atac, ci o *calificare*, prin aplicarea art. 22 alin. (4) raportat la art. 152 NCPC”.

1007. B.

Pentru **varianta A.**, a se vedea art. 458 NCPC, care se referă la „părțile” aflate în proces care justifică un interes, căci terți care nu au fost părți în proces nu au dreptul de a exercita căile de atac, chiar dacă ar fi interesați în cauza respectivă; de asemenea, căile de atac pot fi exercitate și de alte organe sau persoane care, potrivit legii, au acest drept.

Pentru **varianta B.**, a se vedea art. 1560 alin. (1) și (2) NCC, iar pentru **varianta C.**, a se vedea art. 67 alin. (4) NCPC.

1008. C.

Varianta A. este greșită, deoarece face referire la „oricare dintre părțile aflate în proces”, ignorând în mod explicit una dintre condițiile de exercitare a acțiunii civile, și anume justificarea unui interes de partea care formulează o cale de atac, astfel cum prevede art. 458 raportat la art. 32 alin. (1) lit. d) NCPC. În plus, varianta de răspuns face trimitere la necesitatea stabilirii „soluției definitive în fața instanței de control judiciar”, or, potrivit art. 634 alin. (1) NCPC, sunt hotărâri definitive, de exemplu, și hotărârile date în primă instanță, fără drept de apel, *neatacate cu recurs* sau hotărârile date în primă instanță, *care nu au fost atacate cu apel* ori hotărârile date în apel și *neatacate cu recurs*. Altfel spus, stabilirea soluției definitive nu are loc, în mod necesar, în fața instanței de control judiciar, ci și prin neapelare și/sau nerecurare.

Varianta B. este greșită, deoarece este prea restrictivă. Deși căile de atac pot fi exercitate de părțile aflate în proces *numai* dacă acestea *justifică un interes*, este greșită afirmația că „numai părțile” aflate în proces, chiar dacă justifică un interes, ar putea ataca o hotărâre judecătorească. Astfel, potrivit art. 458 NCPC, subiectele căilor de atac pot fi, dacă legea prevede în mod expres, „și alte organe sau persoane”. Exemplificativ, a se vedea dispozițiile art. 92 alin. (4) NCPC referitoare la exercitarea, în anumite condiții, a căilor de atac de procuror, chiar dacă nu a pornit acțiunea civilă.

1009. A.

A se vedea art. 459 alin. (2) NCPC.

1010. B.; C.

Pentru **varianta A.**, a se vedea art. 139 alin. (2) teza finală NCPC, iar pentru **variantele B. și C.**, a se vedea art. 465 NCPC.

1011. B.

A se vedea art. 460 alin. (3) NCPC.

1012. A.

A se vedea art. 460 alin. (2) NCPC.

1013. B.

A se vedea art. 460 alin. (4) NCPC.

1014. B.

A se vedea art. 460 alin. (3) NCPC.

1015. A.; B.

[Sursă: Concursul de promovare a magistraților în funcții de execuție – 29 martie 2015] Potrivit dispozițiilor art. 457 alin. (1) NCPC, „hotărârea judecătorească este supusă numai căilor de atac prevăzute de lege, în condițiile și termenele stabilite de aceasta, indiferent de mențiunile din dispozitivul ei”.

Varianta A. este corectă, deoarece „achiesarea, atunci când este condiționată, nu produce efecte decât dacă este acceptată expres de partea adversă” [art. 463 alin. (2) NCPC]. Prin urmare, apelul se comunică potrivit art. 471¹ alin. (3) NCPC, iar discutarea excepției tardivității sau, după caz, a efectelor achiesării condiționate la hotărârea primei instanțe va avea loc la primul termen de judecată.

Varianta B. este corectă, având în vedere dispozițiile art. 457 alin. (2) NCPC (potrivit cărora indicarea în mod greșit de către instanță a termenului pentru exercitarea căii de atac constituie cauză de repunere în termen din oficiu a căii de atac exercitate cu respectarea indicației greșite a instanței).

În fine, **varianta C.** este greșită, deoarece posibilitatea de a începe să curgă un nou termen pentru exercitarea căii de atac de la data comunicării este *prevăzută expres de lege numai în cazul respingerii ca inadmisibilă a căii de atac neprevăzute de lege*, conform art. 457 alin. (3) NCPC, și nu în cazul respingerii ca tardivă.

1016. A.; B.

A se vedea dispozițiile 457 alin. (1) NCPC, ale art. 152 raportat la art. 22 alin. (4) NCPC, precum și Decizia nr. 19/2016 (publicată în M. Of. nr. 103 din 6 februarie 2017), pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul competent să judece recursul în interesul legii, citată *supra*, la **răspunsul de la grila nr. 1005**.

1017. C.

Poziția chematului în garanție, ca și a intervenientului principal, este independentă de cea a celorlalte părți din proces.

Reclamantul și pârâtul nu au interes să formuleze apel împotriva soluției de admitere a cererii de chemare în garanție, deoarece aceasta a fost formulată de intervenientul principal pentru ipoteza respingerii cererii sale (finalitate ce se prezumă că este urmărită atât de reclamant, cât și de pârât).

Intervenientul are interes să formuleze apel atât cu privire la cererea de intervenție principală, cât și cu privire la cererea principală, deoarece pretinde pentru sine însuși dreptul dedus judecătii.

Capitolul II. Apelul (art. 466-482)

1018. B.

[Sursă: Concursul de admitere INM – 12 septembrie 2003] A se vedea art. 476 alin. (2) și art. 480 alin. (2) NCPC.

1019. C.

[Sursă: Concursul de promovare a magistraților în funcții de execuție – 10 noiembrie 2013] Pentru **varianta A.**, a se vedea art. 468 alin. (4) NCPC, conform căruia, pentru procuror, termenul de apel curge de la pronunțarea hotărârii, în afară de cazurile în care procurorul a participat la judecarea cauzei, când termenul de apel curge de la comunicarea hotărârii.

Variantă B. este greșită, deoarece art. 184 alin. (4) pct. 2 NCPC prevede expres că termenul procedural se întrerupe și un nou termen începe să curgă de la data noii comunicări, în cazul în care a intervenit moartea reprezentantului părții; în acest caz, se face din nou o singură comunicare părții.

Pentru **varianta C.**, a se vedea art. 13 din O.U.G. nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, potrivit căruia: „(1) Ajutorul public judiciar pentru exercitarea unei căi de atac se poate acorda în urma unei noi cereri. (2) Cererea pentru acordarea ajutorului public judiciar în vederea exercitării unei căi de atac se adresează instanței a cărei hotărâre se atacă, în mod obligatoriu, înăuntrul termenului pentru exercitarea căii de atac și se soluționează de urgență de un alt complet decât cel care a soluționat cauza pe fond. (3) *Prin introducerea cererii pentru acordarea ajutorului public judiciar, termenul pentru exercitarea căii de atac se întrerupe o singură dată*, dacă solicitantul depune în termen de cel mult 10 zile înscrisurile doveditoare prevăzute la art. 14. *De la data comunicării încheierii prin care s-a soluționat cererea de ajutor public judiciar ori, după caz, cererea de reexaminare, în sensul admiterii, respectiv al respingerii, începe să curgă un nou termen pentru exercitarea căii de atac.* (4) În cazul admiterii cererii de ajutor public judiciar în condițiile art. 6 lit. a), instanța comunică de îndată încheierea solicitantului și baroului de avocați. Baroul este obligat să desemneze în 48 de ore un avocat cu drept de a pleda în fața instanței de apel sau, după caz, de recurs. Data desemnării avocatului și datele de identificare a acestuia se comunică instanței și solicitantului în cel mult 48 de ore. (5) *De la data desemnării avocatului potrivit alin. (4) începe să curgă un nou termen pentru exercitarea căii de atac*” (s.n.).

1020. C.

A se vedea art. 467 alin. (2) NCPC.